

**Til
BUU**

06-06-2011

Sagsnr.
2011-51865

Notat som opfølgning på BUUs budgetseminar den 3. - 4. marts 2011 vedrørende: Efteruddannelse af lærere der underviser i dansk som andetsprog samt anvendelse af midler til dansk som andetsprog

Dokumentnr.
2011-401622

Sagsbehandler
Tove Larsen

Baggrund

BUU har bedt om et notat, der redegør for, om skolerne bruger de tildelte midler til undervisning i dansk som andetsprog til det formål, jf. at en tidligere kvalitetsrapport har vist, at 14 % af eleverne ikke får den undervisning i dansk som andetsprog, som de skal have. Spørgsmålet udsprang af forvaltningens forslag til besparelser, effektiviseringer og budgetomlægninger, herunder på efteruddannelse i dansk som andetsprog, som blev præsenteret på udvalgets budgetseminar.

Midler til *undervisning* i dansk som andetsprog udmeldes ikke som en særskilt post til skolerne, men indgår i de midler, der udmeldes via ”Etniske kriterier”. Midlerne udløses af antal elever med et andet modersmål end dansk og skal dække ekstraudgifterne til undervisning af to-sprogede elever, herunder dansk som andetsprog. I bilag 1 er tildelingsmodellen beskrevet nærmere.

Midler til *den grundlæggende efteruddannelse* i dansk som andetsprog tildeles skolerne som ekstra midler i forhold til antal deltagere på efteruddannelsen. Midlerne til efteruddannelse indgår altså ikke i de midler, der udmeldes til skolerne via ”etniske kriterier”.

Status

Efteruddannelse

Ifølge Styrelsesvedtægten for folkeskolen i Københavns Kommune skal lærere, der underviser tosprogede elever i dansk som andetsprog, have gennemgået den grundlæggende efteruddannelse på 2x120 timer i dansk som andetsprog, have dansk som andetsprog som linjefag eller tilsvarende uddannelse.

Ved afslutningen af skoleåret 2008-2009 manglede 11 % af målgruppen en af disse uddannelser. Frem til skoleåret 2008-09 blev der hvert år udarbejdet en statistik på området på baggrund af indhentning af oplysninger fra skolerne. I dag opgør BUF-Akademi antallet af deltagere på efteruddannelsen for hvert år. I skoleåret 2009-10 har yderligere 58 (fordelt med 24 på interkulturelt modul og 34 på sprogmodul) gennemgået uddannelsen og for 2010-2011 er tallet 65 til begge moduler.

Pædagogisk Faglighed

Gyldenløvesgade 15
1502 København V

Direkte telefon
3366 4346

E-mail
tolars@buf.kk.dk

EAN nummer
5798009383730

www.kk.dk

Herudover har ca. 225 børnehaveklasseledere deltaget i forvaltningens efteruddannelsesforløb på 2x 60 timer i perioden 2004 til 2011.

Der har således gennem årene været en massiv efteruddannelsesindsats af både lærere og børnehaveklasseledere. Københavns Kommune lever således op til kravet i styrelsesvedtægten, folkeskoleloven og Fælles Mål for dansk som andetsprog om at undervisere i dansk som andetsprog skal have særlige kompetencer og viden inden for området dansk som andetsprog.

Den massive efteruddannelsesindsats i København har bevirket, at mange lærere og børnehaveklasseledere er veluddannede inden for feltet. Fremover skal efteruddannelsesindsatsen derfor primært sikre det høje kompetenceniveau. Forvaltningen vurderer, dette kan sikres selv om midlerne reduceres i 2012.

Midler til undervisning i dansk som andetsprog

Der udmeldes ikke ressourcer til skolerne, som er ”øremærket” til undervisning i dansk som andetsprog. Midlerne udmeldes via ”etniske kriterier”. I 2011 er der fordelt 95 mio. kr. via de etniske kriterier (Bilag 1). Anvendelsen på den enkelte skole indgår som en del af skolens ledelsesrum.

Midler udmeldt via ”etniske kriterier” anvendes til lovpligtig undervisning i dansk som andetsprog, tolærerordninger i klasser med mange tosprogede elever, andre undervisningsopgaver i forhold til tosprogede elever samt integrationsopgaver, herunder forældresamarbejde.

Skolerne indberetter antallet af undervisningstimer anvendt specifikt til undervisning i dansk som andetsprog. På baggrund af disse indberetninger er det opgjort, at 20,3 mio. kroner svarende til 21,4 % af de 95 mio. kroner, anvendes direkte til undervisning i dansk som andetsprog.

Den enkelte skole vurderer selv - på baggrund af sprogscreening af de tosprogede elever, hvordan undervisningen i dansk som andetsprog skal tilrettelægges for de enkelte elever. Elever, der har et andet modersmål end dansk, har ifølge folkeskoleloven ret til undervisning i dansk som andetsprog, hvis de har behov for det. Undervisningen kan organiseres på forskellige måder f.eks. som holdundervisning i eller uden for klassen, eller som tolærerordninger.

Lærere og børnehaveklasseledere, der underviser i dansk som andetsprog, skal ifølge overenskomsten for lærere/børnehaveklasseledere have et særligt tillæg for timer, der tilrettelægges specifikt som undervisning i dansk som andetsprog, men ikke tillæg for at indgå i tolærerordninger i klasser med mange tosprogede elever (se eksempel i bilag 2)

Opgørelsen viser alene en opgørelse over, hvor mange midler der anvendes specifikt til undervisning i dansk som andetsprog, men ikke hvor mange midler, der f.eks. anvendes til tolærerordninger i klasser med mange tosprogede elever, andre undervisningsopgaver i forhold til tosprogede elever samt integrationsopgaver, herunder forældresamarbejde.

Forvaltningen vil kortlægge anvendelsen af midler udmeldt på baggrund af "etniske kriterier" yderligere. Her vil det ligeledes blive set på, hvordan midler der tildeles skolerne til tosproget undervisning anvendes. Kortlægningen tilrettelægges, så den belaster skolerne mindst muligt.

Bilag I:

Samlet set er der udmeldt følgende midler via ”etniske kriterier”:

Budgetkonto	Total
Tosprogede elever - 1.-10. normalklasser	70.361.751
Tosprogede elever - børnehaveklasser	24.564.439
	94.926.190

Følgende tekst er fra den tekniske gennemgang af skolernes budget.

Etniske kriterier

De etniske kriterier består af bevillinger til tosprogede elever i 1. – 10. normalklasser og børnehaveklasser. Satsen pr. elev fremgår af tabellen herunder

Tabel 9 Sats til etniske kriterier

Budgetkonto	Bemærkning	2010-sats
Tosprogede elever - 1.-10. normalklasser	2010-sats	9.098,84
	PL-fremskrivning	35,49
Tosprogede elever - 1.-10. normalklasser Total		9.134,33
Tosprogede elever - børnehaveklasser	2010-sats	25.435,55
	PL-fremskrivning	99,20
Tosprogede elever - børnehaveklasser Total		25.534,75

Satserne er alene reguleret med P/L-fremskrivningen og er således forøget med henholdsvis 35,49 kr. for 1.-10 normalklasser og 99,20 kr. for børnehaveklasserne.

Tosprogede elever med oprindelse i lande, hvorfra eleverne traditionelt klarer sig godt i den danske folkeskole, tæller ikke med i ressourcefordelingsgrundlaget for 1-10. normalklasse (kun i børnehaveklassen tælles tosprogede med uanset oprindelsesland). Det drejer sig om elever med modersmål fra:

- EU-lande
- EØS-lande (Liechtenstein, Norge og Island) samt Schweiz
- Nordamerika (USA og Canada).

Tildelingsmodellen forhindrer ikke, at skolen selv vælger at undervise en elev med fx svensk som modersmål men sikrer, at skoler med mange elever fra fx Vesteuropa ikke får unødvendigt mange ressourcer sammenlignet med skoler med en stor overvægt af svagt integrerede indvander- og flygtningegrupper.

Regulering

Satserne er fastlåst og reguleres ikke. Til gengæld reguleres bevillingen (5/12) til hver skole på baggrund af antallet af tosprogede elever pr. 5. september 2011.

Bilag II

Børnehaveklasse:

På baggrund af antal elever med et andet modersmål end dansk tildeles skolen midler ud fra ”etniske kriterier”. Skolen vælger at anvende midler til løn til nr. to børnehaveklasseleder i f.eks. 20 timer om ugen. Der er behov for særlig tilrettelagt undervisning i dansk som andetsprog i 10 timer. Det er alene disse ti timer, der er med i opgørelsen. De øvrige ti timer anvendes som almindelig tolærerordning.

1. til 9. klasse:

På baggrund af antal elever med et andet modersmål end dansk tildeles skolen midler ud fra ”etniske kriterier”. Skolen beslutter på baggrund af elevernes behov, hvor mange af de tildelte midler, der anvendes til særlig tilrettelagt undervisning i dansk som andetsprog. Disse timer udløser tillæg og er med i opgørelsen. De øvrige midler anvendes til f.eks. tolærerordninger og udløser ikke tillæg.